

Ξενοφώντος «Ελληνικά» 2, 25-27	Μετάφραση
<p><25> Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾶ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίους ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε.</p> <p><26> Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο.</p> <p><27> Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα Πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον, ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν, ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.</p>	<p><25> Ο Αλκιβιάδης, όταν εἶδε ἀπὸ τα τείχη ὅτι οἱ Αθηναῖοι ἀγκυροβολοῦν στην παραλία καὶ σε καμία πόλη κοντά καὶ ὅτι τα ἀναγκαῖα τα ἀναζητοῦν στη Σηστό (που ἀπέχει) δεκαπέντε στάδια ἀπὸ τα καράβια, ἐνῶ ἀπὸ την ἄλλη οἱ ἐχθροὶ (ἀγκυροβολοῦν) σε λιμάνι καὶ κοντά σε πόλη διαθέτοντας τα πάντα, εἶπε ὅτι αὐτοὶ δὲν ἀγκυροβολοῦν σε κατάλληλο μέρος, ἀλλὰ τους συμβούλευε να μετακινηθοῦν σε ἄλλο ἀγκυροβόλι στη Σηστό κοντά σε λιμάνι καὶ σε πόλη· ἀν βρίσκεσθε ἐκεῖ, εἶπε, θα ναυμαχήσετε, ὅταν θελήσετε.</p> <p><26> Οἱ στρατηγοὶ ὅμως καὶ κυρίως ο Τυδέας καὶ ο Μένανδρος, τον διέταξαν να φύγει. Διότι αὐτοὶ εἶναι τώρα στρατηγοὶ καὶ ὄχι ἐκεῖνος. Καὶ αὐτὸς σηκώθηκε καὶ ἔφυγε.</p> <p><27> Ο Λύσανδρος ἀπὸ την ἄλλη ὅταν ἦταν ἡ πέμπτη ἡμέρα ἀφότου οἱ Αθηναῖοι ἐπλεαν ἐναντίον του, εἶπε σε αὐτοὺς που ἀκολουθοῦσαν (τους Αθηναίους) κατὰ διαταγή του, ὅταν δουν αὐτοὺς να ἔχουν ἀποβιβασθεῖ καὶ να ἔχουν διασκορπισθεῖ στη Χερσόνησο, πράγμα το ὁποῖο ἔκαναν ὄλο καὶ περισσότερο κάθε μέρα, ἐπειδὴ ἀγόραζαν τα τρόφιμα ἀπὸ μακριά καὶ περιφρονοῦσαν τον Λύσανδρο, διότι δὲν ἐβγαζε τα πλοῖα ἀπὸ το λιμάνι για να τους ἀντιμετωπίσει, ἐπιστρέφοντας με πλοῖα πρὸς αὐτὸν να σηκώσουν την ἀσπίδα στο μέσο της διαδρομῆς. Αὐτοὶ αὐτὰ τα ἔκαναν, ὅπως τους διέταξε.</p>

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Στις παραγράφους 25-27 περιγράφονται:

1. Οι διαπιστώσεις του Αλκιβιάδη
2. Οι συστάσεις του Αλκιβιάδη
3. Η απήχηση των προτροπών του Αλκιβιάδη
4. Η συνήθεια των Αθηναίων
5. Η εντολή του Λυσάνδρου

Οι διαπιστώσεις του Αλκιβιάδη

Ο Ξενοφώντας προβάλλει τον Αλκιβιάδη και δείχνει το ενδιαφέρον και την ανησυχία του για τους Αθηναίους. Η ευφυΐα και η διορατικότητά του εντοπίζει εύκολα τις αδυναμίες των συμπατριωτών του και τα πλεονεκτήματα των αντιπάλων τους. Ο Αλκιβιάδης διαπίστωσε, ότι οι Αθηναίοι είχαν αγκυροβολήσει στους Αιγός ποταμούς, δηλαδή σε μια αμμώδη παραλία (έν αιγιαλῷ ὀρμοῦντας) μακριά από πόλη (πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει) γεγονός που τους ανάγκαζε να εγκαταλείπουν τα πλοία και να αναζητούν τρόφιμα από τη κοντινότερη πόλη, τη Σηστό (τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίους ἀπὸ τῶν νεῶν) που απείχε 15 στάδια. Παρατήρησε επίσης, ότι οι Λακεδαιμόνιοι, σε αντίθεση με τους Αθηναίους, είχαν αγκυροβολήσει κοντά σε λιμάνι και πόλη (τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα) και επομένως είχαν εξασφαλίσει πολλά τρόφιμα χωρίς να είναι αναγκασμένοι να φεύγουν μακριά από τα πλοία τους.

Οι συστάσεις του Αλκιβιάδη

Ο Αλκιβιάδης, αφού προειδοποίησε τους Αθηναίους ναυάρχους ότι δεν έχουν αγκυροβολήσει σε καλό μέρος (οὐκ ἐν καλῷ ἐφῆ αὐτοὺς ὀρμεῖν), τους συμβούλευσε να φύγουν από τους Αιγός ποταμούς και να πάνε στη Σηστό (ἀλλὰ μεθορμίσει εἰς Σηστόν παρήνει). Θα βρίσκονταν κοντά σε λιμάνι και σε πόλη (πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν) και επομένως θα μπορούσαν να επιλέξουν τον χρόνο και τις συνθήκες της ναυμαχίας (οὔ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε).

Η απήχηση των προτροπών του Αλκιβιάδη

Οι Αθηναίοι ναύαρχοι αρνήθηκαν να δεχτούν τις λογικές συμβουλές του Αλκιβιάδη και τον διέταξαν να φύγει τονίζοντας, ότι εκείνοι ήταν τώρα οι στρατηγοί (Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο).

Η συνήθεια των Αθηναίων

Οι Αθηναίοι κάθε μέρα έβγαιναν από τα πλοία τους και διασκορπίζονταν στην ξηρά γιατί:

α) έπρεπε να αγοράσουν τα τρόφιμα από μακριά (τά τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι)
β) περιφρονούσαν τον Λύσανδρο (καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου). Πίστευαν ότι ο Λύσανδρος από φόβο δεν επρόκειτο να ναυμαχήσει μαζί τους και έτσι άφηναν τους στρατιώτες πολύ συχνότερα κάθε μέρα (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἑκάστην ἡμέραν) να βγαίνουν από τα πλοία και να σκορπίζονται στη Χερσόνησο για αναζήτηση τροφίμων.

Η εντολή του Λυσάνδρου

Ο Λύσανδρος έδωσε εντολή στα κατασκοπευτικά πλοία όταν δουν ότι οι Αθηναίοι έχουν αποβιβαστεί από τα πλοία και διασκορπιστεί στη Χερσόνησο να επιστρέψουν

και στο μέσο της διαδρομής να του κάνουν σήμα, δηλαδή να υψώσουν μια ασπίδα (ἐπὶν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν).

Χαρακτηρισμός Αλκιβιάδη, Αθηναίων στρατηγών και Λυσάνδρου

Ὡς στρατηγός ο Αλκιβιάδης ἦταν ικανότατος, ἐμπειρος και διορατικός ὅπως φαίνεται ἀπὸ τις συμβουλές που ἔδωσε στους Αθηναίους στρατηγοὺς. Αντίθετα οἱ Αθηναῖοι ἦταν ἀπειροί, ἀφελεῖς και ἀπερίσκεπτοι, γιατί δεν υποψιάστηκαν τὸ σχέδιο του Λυσάνδρου. Τον θεωροῦσαν δειλό. Επίσης δεν μπόρεσαν να κατανοήσουν και να δεχτοῦν τις συμβουλές του ἐμπειρου Αλκιβιάδη. Αντίθετα ἀπὸ τους Αθηναίους στρατηγοὺς ο Λύσανδρος διέθετε στρατηγικές ικανότητες. Ἦταν συνετός και πονηρός. Ἐδωσε στους Αθηναίους τὴν ἐντύπωση για τέσσερις ἡμέρες ὅτι ἦταν δειλός, ἀτολμος και ἀναποφάσιτος γιατί ἠθέλε να αἰχμαλωτίσει τὸν αθηναϊκό στόλο χωρὶς ναυμαχία. Ἐκμεταλλεύτηκε τὴν ἀπερισκεψία των αθηναίων στρατηγών που δεν ἔπαιρναν μέτρα ἀσφάλειας ἐναντίον μιας ξαφνικής ἐπίθεσης του ἐχθροῦ. Ἀφοῦ κατέστρωσε σχέδιο δράσης, ἀποφάσισε να ἐπιτεθεῖ ξαφνικά ἀπὸ θάλασσα και ξηρὰ τὴν πέμπτη ἡμέρα.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ

1. Να βρείτε παράγωγες λέξεις εἴτε ἀπλές εἴτε σύνθετες των παρακάτω δυο λέξεων:

βούλομαι
ναῖς
πλέω
κατίδωσιν

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1. Να γίνει χρονική ἀντικατάσταση στους παρακάτω τύπους: ὄρμεῖν, στρατηγεῖν.

2. Στα παρακάτω ουσιαστικά να γίνει πλήρης γραμματική ἀναγνώριση και ἔπειτα να τα κλίνετε και στους δυο ἀριθμούς: λιμένι, στρατηγοί, ἡμέραν, ἀσπίδα.

3. Ἐκέλευσε: Να γίνει ἐγκλιτική ἀντικατάσταση στο χρόνο που βρίσκεται.

4. καλῶ, πολύ, μᾶλλον: Να γράψετε τα παραθετικά των ἐπιθέτων και ἐπιρρημάτων.

5. καλῶ: Να κλιθεῖ ο συγκριτικός βαθμός του ἐπιθέτου στο γένος που βρίσκεται και στους δύο ἀριθμούς.